KOMISSION PÄÄTÖS

tehty 21 päivänä joulukuuta 2005

Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 81 artiklan ja ETA-sopimuksen 53 artiklan mukaisesta menettelystä yrityksiä Flexsys NV, Bayer AG, Crompton Manufacturing Company Inc. (entinen Uniroyal Chemical Company Inc.), Crompton Europe Ltd, Chemtura Corporation (entinen Crompton Corporation), General Química SA, Repsol Química SA ja Repsol YPF SA vastaan

Asia N:o COMP/F/38.443 — kumikemikaalit

(tiedoksiannettu numerolla K(2005) 5592)

(Ainoastaan englannin-, espanjan- ja saksankieliset tekstit ovat todistusvoimaisia)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(2006/902/EY)

1. YHTEENVETO RIKKOMISESTA

1.1. Osoitus

(1) Tämä päätös on osoitettu seuraaville yrityksille:

— Flexsys N.V.

— Bayer AG

— Crompton Manufacturing Company, Inc. (entinen Uniroyal Chemical Company Inc.)

— Crompton Europe Ltd

— Chemtura Corporation (entinen Crompton Corporation)

— General Química SA

— Repsol Química SA

— Repsol YPF SA.

(2) Yritykset, joille tämä päätös on osoitettu, osallistuivat Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 81 artiklan ja Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen 53 artiklan jatkuvaan, monimuotoiseen ja yhtenäiseen rikkomiseen, johon kuului tiettyjen kumikemikaalien (antioksidantit ja -otsonantit sekä peruskiihdytteet) hinnoista sopimista ja niihin liittyvien luottamuksellisten tietojen vaihtamista ETA-markkinoilla ja maailmanmarkkinoilla.

1.2. Kumikemikaaliala

(3) Kumikemikaalit ovat synteettisiä tai orgaanisia kemikaaleja, joilla parannetaan tuottavuutta ja laatua pääasiassa ajoneuvojen renkaissa käytettävän kumin valmistuksessa. Kartellin kohteena olleiden antioksidanttien ja -otsonanttien sekä peruskiihdytteiden ETA-markkinoiden arvo vuonna 2001 oli arviolta 200 miljoonaa euroa.

(4) Kumikemikaalien suurimmat tuottajat maailmanmarkkinoilla ovat Flexsys, Bayer ja Chemtura (entinen Crompton), joiden yhteenlaskettu osuus kumikemikaalien maailmanmarkkinoista on noin puolet. Markkinoilla toimii lisäksi joukko merkittäviä pienempiä kilpailijoita kuten General Química (Espanja), Duslo (Slovakia), Istrochem (Slovakia), Noveon (Yhdysvallat) ja Great Lakes (Yhdysvallat) sekä monia pieniä tuottajia erityisesti Aasiassa.

(5) Kumikemikaaleja käyttävät ennen kaikkea maailmanlaajuisesti toimivat suuret renkaiden valmistajat Michelin (Ranska), Goodyear (Yhdysvallat), Bridgestone/Firestone (Japani), Continental (Saksa) ja Pirelli (Italia), joiden osuus maailmanmarkkinoiden kulutuksesta on yhteensä noin 35–40 prosenttia.

(6) Kumikemikaalialan maantieteellinen markkina-alue muuttui vähitellen alueellisesta maailmanlaajuiseksi 1990-luvun puolivälissä. Tällä oli vaikutusta myös kartellin laajuuteen siten, että vuoden 1995 jälkeen osapuolet sopivat pääasiassa maailmanmarkkinahintojen korotuksista.

1.3. Kartellin toiminta

(7) Vaikka on viitteitä siitä, että kumikemikaaliteollisuudessa harjoitettiin ainakin ajoittain salaista yhteistoimintaa jo 1970-luvulla, komissiolla on riittävän pitäviä todisteita kartellin olemassaolosta Flexsysin, Bayerin ja Cromptonin (nykyinen Chemtura) (mukaan lukien Crompton Europe ja Uniroyal Chemical Company) tapauksessa vain vuodet 1996–2001 kattavan jakson osalta. Nämä yritykset sopivat tiettyjen kumikemikaalien (antioksidanttien ja -otsonanttien sekä peruskiihdytteiden) hintojen korottamisesta ETA-markkinoilla ja maailmanmarkkinoilla ainakin vuosina 1996, 1998, 1999, 2000 ja 2001. General Química, jota on pidettävä pienenä toimijana tässä yhteydessä, osallistui näihin sopimuksiin vuosina 1999 ja 2000.

(8) Hinnankorotuksista sopiminen tapahtui yleensä niin, että kilpailijat olivat yhteydessä toisiinsa asiakkaille ilmoittamista edeltävän valmisteluvaiheen aikana, seuraavaksi asiakkaiden kanssa neuvotellessaan ja lopulta sopimusten tekemisen jälkeen, jotta sovittujen korotusten noudattamista ja tuloksia markkinoilla voitaisiin seurata. Koordinoitua toimintaa edeltävän yhteydenpidon aikana osapuolet pyrkivät saamaan tukea hinnankorotusesityksilleen ja sopivat korotusten määrästä, kohteena olevista tuotteista ja alueista sekä hinnankorotusten ensimmäisestä ilmoittajasta ja ajankohdasta. Toteutusvaiheen aikana huomio kohdistui asiakkaiden reaktioihin ilmoitettujen korotusten johdosta ja tietojenvaihtoon asiakkaiden kanssa käytävien hintaneuvottelujen sujumisesta. Seurantavaiheen yhteydenpidossa keskityttiin erityisesti vaihtamaa yksityiskohtaisia tietoja tiettyjen asiakkaiden kanssa tehtyjen sopimusten mukaisista määristä ja hinnoista.

1.4. **Menettely**

(9) Kumikemikaalialan tutkinta aloitettiin Flexsysin haettua huhtikuussa 2002 ehdollista vapautusta sakoista. Vapautus myönnettiin kesäkuussa 2002. Tämän jälkeen komissio teki syyskuussa 2002 tarkastuksia Bayerin, Crompton Europen ja General Química toimitiloissa.

(10) Crompton (nykyinen Chemtura) haki sakoista vapauttamista tai sakkojen lieventämistä 8 päivänä lokakuuta 2002, Bayer 24 päivänä lokakuuta 2002 ja General Química 7 päivänä kesäkuuta 2004. Komissio ilmoitti myöhemmin kaikille hakijoille aikomuksestaan lieventää sakkoja.

(11) Komissio antoi 12 päivänä huhtikuuta 2005 väitetiedoksiannon, joka koski yrityksiä Bayer, Crompton, Crompton Europe, Uniroyal Chemical Company, Flexsys, Akzo Nobel, Pharmacia (entinen Monsanto), General Química, Repsol Química, Repsol YPF, Duslo, Prezam, Vagus ja Istrochem. Tapausta koskeva suullinen kuuleminen järjestettiin 18 päivänä heinäkuuta 2005. Tämän jälkeen menettely päätettiin lopettaa seuraavien yritysten osalta: Akzo Nobel NV, Pharmacia Corporation, Duslo a.s., Prezam a.s., Vagus a.s. ja Istrochem a.s.

1.5. **Vastuukysymykset**

(12) Vaikka Repsol YPF SA ja Repsol Química SA eivät itse osallistuneet kyseisiin järjestelyihin, ne katsottiin vastuullisiksi niiden kokonaan omistaman tytäryhtiön General Químican toiminnasta.

2. **SAKOT**

2.1. **Perusmäärä**

(13) Sakon perusmäärä määritellään rikkomisen vakavuuden ja keston perusteella.

2.1.1. *Vakavuus*

(14) Arvioidessaan rikkomisen vakavuutta komissio ottaa huomioon rikkomisen luonteen, sen todellisen vaikutuksen markkinoihin, jos se on määritettävissä, ja merkityksellisten maantieteellisten markkinoiden koon.

(15) Kun otetaan huomioon rikkomisen luonne ja maantieteellinen laajuus (rikkominen koostui tässä tapauksessa lähinnä kartellin jäsenten salaisesta kilpailunvastaisesta yhteistyöstä, jolla sovittiin hinnoista ETA-alueella ja muualla ja jota tuettiin vaihtamalla luottamuksellisia tietoja), sitä on pidettävä erittäin vakavana.

2.1.2. *Erilainen kohtelu*

(16) Kun on kyse erittäin vakavasta kilpailusääntöjen rikkomisesta, todennäköisten sakkojen porrastaminen mahdollistaa yritysten erilaisen kohtelun, jotta voidaan ottaa huomioon rikkomiseen syyllistyneiden todelliset taloudelliset mahdollisuudet vahingoittaa kilpailua merkittävästi ja jotta sakko voidaan määrätä niin suureksi, että sillä on riittävän varoittava vaikutus.

(17) Koska kartellin toiminta oli pohjimmiltaan maailmanlaajuista samoin kuin kumikemikaaliala yleensäkin, sakkojen laskennan viitearvona käytetään osuutta maailmanmarkkinoista vuonna 2001 eli kilpailusääntöjen rikkomisen viimeisenä täytenä vuotena.

(18) Flexsys oli maailman suurin valmistaja ja sen markkinaosuus oli noin [20–30] prosenttia. Se sijoitetaan tämän vuoksi ensimmäiseen luokkaan. Bayer, jonka markkinaosuus oli noin [10–20] prosenttia, sijoitetaan toiseen luokkaan. Crompton, jonka markkinaosuus oli noin [10–20] prosenttia, sijoitetaan kolmanteen luokkaan. General Química, jonka markkinaosuus oli noin [0–10] prosenttia, sijoitetaan neljänteen luokkaan. Perusmäärät vahvistetaan suhteessa markkinaosuuksiin vaikkakaan ei aritmeettisesti.

2.1.3. *Riittävä varoittava vaikutus*

(19) Erittäin vakavien rikkomisten tapauksessa todennäköisten sakkojen määrä voidaan asettaa tasolle, joka varmistaa niiden riittävän varoittavan vaikutuksen kunkin yrityksen koko huomioon ottaen. Yritysten kokonaisliikevaihdot olivat vuonna 2004 seuraavat: Bayer 29,7 miljardia euroa, Crompton noin 2 miljardia euroa, Flexsys noin 425 miljoonaa euroa ja Repsol YPF 41,7 miljardia euroa. Komissio katsoo tämän perusteella, että on aiheellista kertoa Bayerille määrättävä sakko kertoimella 2 ja Repsolille määrättävä sakko kertoimella 2,5.

2.1.4. *Korotus keston perusteella*

(20) Rikkomisen kesto oli Flexsysin, Bayerin ja Uniroyalin (Crompton Europe mukaan luettuna) tapauksessa kuusi vuotta ja Crompton Corporationin (nykyinen Chemtura) tapauksessa viisi vuotta ja neljä kuukautta. Kaikki nämä yritykset syyllistyivät pitkäkestoiseen kilpailusääntöjen rikkomiseen, joten niille määrättävän sakon perusmääriä korotetaan 10 prosentilla kutakin täyttä rikkomisvuotta kohti.

(21) General Química syyllistyi kahdeksan kuukautta kestäneeseen kilpailusääntöjen rikkomiseen. Koska rikkominen kesti alle vuoden, sen sakkoa ei koroteta.

2.2. **Lieventävät seikat**

(22) General Químicalle määrättävää sakkoa on aiheellista alentaa 50 prosenttia, koska sen osuus rikkomisessa oli passiivinen ja vähäinen kartellin muihin osallistujiin verrattuna.

2.3. **Sakoista vapauttamisesta ja sakkojen lieventämisestä vuonna 2002 annetun tiedonannon soveltaminen**

2.3.1. *Sakoista vapauttaminen*

(23) Flexsys toimitti ensimmäisenä todisteita, joiden perusteella komissio pystyi tekemään päätöksen kumikemikaalialan väitettyä kartellia koskevan tutkimuksen toteuttamisesta. Flexsys on tehnyt koko komissiossa toteutetun hallintomenettelyn ajan kaikin tavoin yhteistyötä, joka on ollut jatkuvaa ja nopeaa, ja toimittanut komissiolle kaikki saatavillaan olevat todisteet epäillystä rikkomisesta. Flexsys lopetti osallistumisensa epäiltyyn kilpailusääntöjen rikkomiseen viimeistään siinä vaiheessa, kun se toimitti sakoista vapauttamisesta ja sakkojen lieventämisestä annetussa tiedonannossa tarkoitetut todisteet, eikä se ole painostanut muita yrityksiä osallistumaan kilpailusääntöjen rikkomiseen. Sen vuoksi Flexsysille voidaan myöntää täysi vapautus sakoista.

(24) Crompton on asettanut kyseenalaiseksi Flexsysille myönnetyn vapautuksen sakoista väittäen muun muassa, että Flexsys ei täytä vapautuksen edellytyksiä, sillä se on painostanut muita osapuolia ja jatkanut kilpailusääntöjen rikkomista tehtyään sakoista vapauttamista koskevan hakemuksen. Cromptonin väitteiden tarkan tutkimisen jälkeen komissio katsoo, että niiden tueksi ei ole ratkaisevaa todistusaineistoa.

2.3.2. *Tiedonannon 23 b) kohta, ensimmäinen luetelmakohta (30–50 prosentin lievennys)*

(25) Crompton oli ensimmäinen yritys, joka täytti sakoista vapauttamisesta ja sakkojen lieventämisestä annetun tiedonannon 21 kohdan edellytykset, sillä se toimitti komissiolle todisteita, joilla on merkittävää lisäarvoa suhteessa komission hallussa jo olleisiin todisteisiin. Tämän vuoksi sille määrättävää sakkoa voidaan lieventää tiedonannon 23 kohdan b alakohdan ensimmäisen luetelmakohdan mukaisesti 30–50 prosenttia.

(26) Koska Crompton teki yhteistyötä jo varhaisessa vaiheessa, sen toimittamat todisteet olivat laadukkaita ja se teki koko menettelyn ajan laajamittaista ja jatkuvaa yhteistyötä, komissio katsoo, että sille voidaan myöntää suurin mahdollinen lievennys eli 50 prosenttia.

2.3.3. *Tiedonannon 23 b) kohta, toinen luetelmakohta (20–30 prosentin lievennys)*

(27) Bayer oli toinen yritys, joka täytti sakoista vapauttamisesta ja sakkojen lieventämisestä annetun tiedonannon 21 kohdan edellytykset, sillä se toimitti komissiolle todisteita, joilla on merkittävää lisäarvoa suhteessa komission hallussa jo olleisiin todisteisiin. Tämän vuoksi sille määrättävää sakkoa voidaan lieventää tiedonannon 23 kohdan b alakohdan toisen luetelmakohdan mukaisesti 20–30 prosenttia. Bayerin tuoma lisäarvo tapausta koskeviin tietoihin on vähäinen, minkä lisäksi se on myöntänyt syyllistyneensä kilpailusääntöjen rikkomiseen vain rikkomisen neljän viimeisen vuoden osalta. Tämän vuoksi komissio katsoo, että Bayerille voidaan myöntää vain edellä mainitun vaihteluvälin pienin mahdollinen lievennys eli 20 prosenttia.

2.3.4. *Tiedonannon 23 b) kohta, kolmas luetelmakohta (enintään 20 prosentin lievennys)*

(28) General Química oli kolmas yritys, joka täytti sakoista vapauttamisesta ja sakkojen lieventämisestä annetun tiedonannon 21 kohdan edellytykset, sillä se toimitti komissiolle todisteita, joilla on merkittävää lisäarvoa suhteessa komission hallussa jo olleisiin todisteisiin. Tämän vuoksi General Químicalle määrättävää sakkoa voidaan lieventää tiedonannon 23 kohdan b alakohdan kolmannen luetelmakohdan mukaisesti enintään 20 prosenttia. Koska General Química täytti merkittävää lisäarvoa koskevan edellytyksen suhteellisen myöhäisessä vaiheessa menettelyä, yli puolitoista vuotta komission sen toimitiloihin tekemän tarkastuskäynnin jälkeen, ja koska sen toimittamien tietojen todisteisiin tuoma lisäarvo oli vähäinen, komissio katsoo, että General Químicalle (ja Repsolille) voidaan myöntää 10 prosentin lievennys sakosta, joka sille olisi muuten määrätty.

2.3.5. *Sakoista vapauttamisesta ja sakkojen lieventämisestä annetun tiedonannon soveltamista koskeva loppuhuomautus*

(29) Komissio antoi tässä tapauksessa sakoista vapauttamista tai sakkojen lieventämistä hakeneille yrityksille myös vakavan varoituksen siitä, että nämä yrittivät heikentää sen mahdollisuuksia näyttää toteen kilpailusääntöjen rikkominen, vaikka kokonaisuutena katsoen kartellin olemassaolosta on runsaasti johdonmukaisia aihe- ja muita todisteita. Komissio katsoo, että tällainen menettely herättää vakavia epäilyjä kyseisten yritysten yhteistyöhalukkuuden laajuudesta ja yhteistyön jatkumisesta.

3. **PÄÄTÖS**

(30) Seuraavat yritykset ovat rikkoneet perustamissopimuksen 81 artiklan 1 kohtaa ja ETA-sopimuksen 53 artiklaa osallistumalla mainittujen ajanjaksojen aikana sopimusten ja yhdenmukaistettujen menettelytapojen kokonaisuuteen, jolla sovittiin hinnoista ja vaihdettiin luottamuksellisia tietoja kumikemikaalialalla Euroopan talousalueella:

a) Bayer AG 1 päivän tammikuuta 1996 ja 31 päivän joulukuuta 2001 välisen ajan;

b) Crompton Manufacturing Company Inc. 1 päivän tammikuuta 1996 ja 31 päivän joulukuuta 2001 välisen ajan;

c) Crompton Europe Ltd. 1 päivän tammikuuta 1996 ja 31 päivän joulukuuta 2001 välisen ajan;

d) Chemtura Corporation 21 päivän elokuuta 1996 ja 31 päivän joulukuuta 2001 välisen ajan;

e) Flexsys N.V. 1 päivän tammikuuta 1996 ja 31 päivän joulukuuta 2001 välisen ajan;

f) General Química SA 31 päivän lokakuuta 1999 ja 30 päivän kesäkuuta 2000 välisen ajan;

g) Repsol Química SA 31 päivän lokakuuta 1999 ja 30 päivän kesäkuuta 2000 välisen ajan;

h) Repsol YPF SA 31 päivän lokakuuta 1999 ja 30 päivän kesäkuuta 2000 välisen ajan.

(31) Edellä lueteltujen yritysten on lopetettava mainittu rikkominen välittömästi, mikäli näin ei ole vielä tapahtunut. Yritysten on pidätyttävä vastedes harjoittamasta edellä kuvatun kaltaista toimintaa ja toteuttamasta toimenpiteitä, joilla on samanlaisia tai vastaavia tavoitteita tai vaikutuksia.

(32) Edellä tarkoitetusta rikkomisesta yrityksille määrätään seuraavat sakot:

a)	Flexsys N.V:	0 euroa
b)	Crompton Manufacturing Company, Inc., yhteisvastuullisesti Crompton Europe Ltd:n kanssa:	13,60 miljoonaa euroa
	josta yhteisvastuullisesti Chemtura Corporationin kanssa:	12,75 miljoonaa euroa
c)	Bayer AG:	58,88 miljoonaa euroa
d)	General Química SA, yhteisvastuullisesti Repsol Química SA:n ja Repsol YPF SA:n kanssa:	3,38 miljoonaa euroa.

Päätöksen koko tekstin julkinen toisinto on saatavissa asiassa todistusvoimaisilla kielillä ja komission työkielillä kilpailun pääosaston Internet-sivuilla osoitteessa http://ec.europa.eu/comm/competition/.